

УДК 004.738.1

**Житнікова М. С.**

група 6521м, Національний університет кораблебудування імені адмірала  
Макарова (Миколаїв), [mandarina130605@gmail.com](mailto:mandarina130605@gmail.com)

**Данильчук О. М.**

канд. філол. наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики, Національний  
університет кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв),  
[nina.filippova@nuos.edu.ua](mailto:nina.filippova@nuos.edu.ua)

## **КОМП'ЮТЕРНА ЛІНГВОДИДАКТИКА В ОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

*У статті розкривається поняття «комп'ютерна лінгводидактика» в організації сучасного навчального процесу. Проаналізовано вітчизняний і зарубіжний досвід упровадження різних форм інформаційно-комунікаційних технологій у методичку вивчення мови, накреслено методичні шляхи застосування досягнень комп'ютерної лінгводидактики у викладанні мовознавчих дисциплін на філологічному факультеті. Проаналізовано поняття «комп'ютерна лінгводидактика» та «інформаційно-комунікаційні технології».*

**Ключові слова:** комп'ютерна лінгводидактика, електронний підручник, навчальний сайт, комп'ютерні навчальні програми.

*The article reveals the concept of «computer linguodidactics» in the organization of modern educational. Domestic and foreign experience are analyzed in the implementation of various forms of information and communication technologies in the process of language learning.*

**Key words:** computer linguodidactics, training website, electronic textbook, computer-based studying programs.

**Актуальність роботи** зумовлена необхідністю визначити роль комп'ютерної лінгводидактики в організації сучасного навчального процесу.

**Метою роботи** є викриття суті поняття «комп'ютерна лінгводидактика», аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду упровадження різних форм ІКТ у процес вивчення мови, накреслення методичних шляхів застосування досягнень комп'ютерної лінгводидактики у викладанні мовознавчих дисциплін на філологічному факультеті.

У зв'язку з глибоким переосмисленням науково-технічних і суспільних процесів, усвідомленням ролі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітній сфері, вони перетворюються на вирішальний чинник розвитку системи освіти, стають основою формування навчального середовища нового типу.

Процес інформатизації освіти включає широке використання ІКТ у вивченні всіх предметів у початковій, основній і вищій школі насамперед з метою комунікативного й когнітивного розвитку, формування творчих здатностей і створення певних умов для самоосвіти й саморозвитку особистості.

Серед найрізноманітніших форм і методів засвоєння мови, які існують сьогодні, поряд із класичними засадами, особливо актуальними стають інноваційні форми, пов'язані із застосуванням найсучасніших інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ): комп'ютерів, Інтернету, мультимедійного програмного забезпечення, комп'ютерних навчальних програм, що «перетворюються на обов'язковий чинник розвитку системи освіти, стають основою формування навчального середовища нового типу» [2].

У дослідженнях українських і зарубіжних науковців розкрито різні аспекти, пов'язані з впливом інформаційних технологій на формування мовної культури майбутнього фахівця, розробкою шляхів їхнього впровадження в навчальний процес. Зокрема, визначено місце й типологію електронних ресурсів навчання іноземної мови, критерії оцінювання якості навчальних програм, подано типологію комп'ютерних навчальних матеріалів, розглянуто умови ефективної інтеграції комп'ютерних технологій у навчальний процес, розроблено концептуальні положення щодо застосування інформаційно-комунікаційних технологій у вищій школі, дидактичні принципи застосування ІКТ у процесі навчання, обґрунтовано вибір і критерії ефективності їх використання, дидактичні умови застосування ІКТ, психолого-педагогічні особливості впровадження ІКТ у процес навчання (Ю. Бабанський, В. Безпалько, І. Глушков, А. Довгяло, Д. Ельконін, І. Лернер, В. Ляудис, Н. Тализіна).

Комп'ютерна лінгводидактика (далі – КЛД) – галузь лінгводидактики, що вивчає практику й теорію експлуатування комп'ютерних і мережних технологій у процесі навчання мов. Розвиток КЛД безпосередньо зв'язаний із розвитком комп'ютерних і мережних технологій, тому предметом вивчення цього розділу методики є не тільки психологічні, мовні, психолінгвістичні, методичні аспекти лінгводидактики, але й формально-змістові частини нових інформаційних технологій.

У роботах учених різних наукових шкіл, здебільшого зарубіжних, закладено основи для становлення і розвитку КЛД. Так, термін «інженерна (комп'ютерна) лінгводидактика» запропонувала К. Р. Піотровська у 1991 р. Історію розвитку КЛД і визначення базових її понять (комп'ютерна лінгводидактика, програмне забезпечення навчання мови, інтегроване комп'ютерне навчальне мовне середовище тощо) подає М. А. Бовтенко [3; 4].

О. Гарцов називає комп'ютерну лінгводидактику «електронною» і вважає, що є передумови для виникнення електронної методики викладання мов. На його думку, наука вивчає явища, процеси і їх властивості, тому лінгводидактику як науку доцільно зв'язувати не з апаратними засобами (з комп'ютером і мережею), а з електронним форматом – новим науково-технічним явищем суспільного життя [5].

У проаналізованих лінгводидактичних працях українських учених переважають наукові розвідки про основні принципи організації та впровадження дистанційної форми навчання української мови як іноземної,

застосування мультимедіа, аудіо-, відеозаписів у навчальному процесі, ресурсів мережі Інтернет, ІКТ загалом. Як зауважує В. І. Бадер, дослідники з'ясовують роль і місце ІКТ в опануванні майбутніми викладачами, учителями лінгвістичних і лінгводидактичних курсів у вищій школі, визначають методiku і зміст вдосконалення інформаційно-комунікаційної компетентності студентів на всіх освітньо-кваліфікаційних рівнях (бакалавр, спеціаліст, магістр); виокремлюють основні компоненти методичної системи опанування знань, умінь і навичок моделювати інформаційне середовище» [2].

Багато вчених указують на незаперечні переваги навчання мови із застосуванням ІКТ. Так, дослідник Ю. І. Іванов зазначає: «Загальнодидактичний потенціал ІКТ полягає в індивідуалізованому підході, розмаїтті форм подання інформації, посиленні мотивації навчання, активізації навчальної діяльності, використанні ігрових прийомів, зануренні в уявні ситуації, у миттєвому зворотньому зв'язку, інтерактивності» [6].

Новітні технології, а особливо реалізоване завдяки їм дистанційне навчання, забезпечують переваги в економічному й соціальному планах. «Використання електронних технологій у сфері освіти дозволяє значно зменшити витрати на підготовку спеціалістів, зменшити навантаження на державний бюджет та полегшує здобуття освіти представникам соціально уражених верств населення. [1].

Проаналізований матеріал переконливо довів, що нині, коли інформатизація освіти виходить на якісно новий рівень і вирішується завдання масового використання комп'ютерних і мережних технологій, одним із найактуальніших завдань вищої філологічної освіти є застосування досягнень комп'ютерної лінгводидактики у викладанні мовознавчих дисциплін. Це оптимізує навчальний процес і значно підвищує його ефективність.

### Список використаних джерел

1. Андрейко В. І. Використання новітніх технологій навчання та сучасних технічних засобів у навчальному процесі. С. 127.
2. Бадер В. І. Електронна лінгводидактика: стан і перспективи. Освіта та педагогічна наука. 2012. № 2 (151). С. 34–43.
3. Бовтенко М. А. Компьютерная лингводидактика: учеб. пособие. Новосибирск: НГТУ, 2000. 91 с.
4. Бовтенко М. А. Создаем компьютерные учебные материалы самостоятельно. *Информационные технологии в обучении языку*. 2004.
5. Гарцов А. Д. Инструментальные средства информационных технологий в практике преподавания и изучения языка в высшей школе: монография. Москва: Экон-Информ, 2007. 74 с.
6. Іванов Ю. І. Лінгводидактичний потенціал інформаційно-комунікаційних технологій на уроках української мови. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2010. Ч. II. № 22 (209). С. 254–260.